

מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה 15-21 ספטמבר 2023

עיקרים

- ◀ השבוע לא דווח על תקריות לאורך גבול ישראל לבנון. כלי תקשורת המזוהים עם חזבאללה דיווחו על עבודות שישראל מבצעת באזור ע'ג'ר. חשיפת שדה התעופה הסודי של איראן וחזבאללה בדרום לבנון המשיכה לעורר הדים. בחזבאללה טרם התייחסו ישירות לנושא.
- ◀ פורסמו פרטים ראשוניים אודות תוכניתו של עמוס הוכשטיין מתאם נשיא ארה"ב לביטחון האנרגיה, לפתרון סוגיית הגבול היבשתי בין ישראל ללבנון.
- ◀ נמשכת המתיחות במחנה הפליטים עין אלחלוה. מספר פגישות נערכו במטרה להרגיע את המצב.
- ◀ הפתרון למשבר הנשיאות בלבנון אינו נראה באופק. חזבאללה ואמל ממשיכים לקדם את מועמדותו של סלימאן פרנג'יה.

דרום לבנון

- ◀ השבוע לא דווח על תקריות חריגות בגבול ישראל לבנון.
- ◀ כלי תקשורת המזוהים עם חזבאללה דיווחו על עבודות שמבצע צה"ל סמוך לע'ג'ר. הדיווחים מדגישים שישראל מבצעת עבודות בשטח הלבנוני "הכבוש" ועל נוכחות כוחות יוניפי"ל וצבא לבנון במרחב.
- ◆ היומון אלג'רידה מסר שב-19 בספטמבר 2023, החלו שבעה דחפורים ישראלים, בליווי חמישה טנקי מרכבה, לבצע עבודות עפר חדשות. לטענת העיתון, מטרת העבודות הינה סלילת דרך לצרכים צבאיים בחוות שבעא, (מרחב הר דב). עוד צוין כי כוחות יוניפי"ל וכוחות מצבא לבנון פרוסים באזור (אלג'רידה, 20 בספטמבר 2023). בוודל ניזח הוסיפו שמדובר בסלילה באזור (ודל ניזח, 19 בספטמבר 2023).
- ◆ עלי שעייב, כתב, אלמנאר בדרום לבנון, דיווח מהשטח שזו הפעם הראשונה שישראל מבצעת עבודות באזור "כבוש" זה. הוא הוסיף, כי העבודות מתבצעות במסגרת ניסיון לתחום מחדש את קו הנסיגה ולנתק את האזור "הכבוש" מחוות שבעא הלבנוניות (חשבון הטוויטר של עלי שעייב, 19 בספטמבר 2023). בהמשך, טען שעייב כי ישראל מנסה לשנות את תוואי הקרקע בחוות שבעא, השייכות לתושבים לבנונים מקומיים. הוא ציין ששי קלפר, מפקד אוגדת 91 בצה"ל, ואפי מרציאנו, מפקד חטיבה 769, פיקחו "על תחילת מעשה התוקפנות הזה" (חשבון הטוויטר של עלי שעייב, 20 בספטמבר 2023).

מימין: טנקים של צה"ל בחוות שבעא. משמאל: מפקדי צה"ל וטנק מרכבה (חשבון טוויטר של עלי שעיב, 19-20 בספטמבר 2023)

◀ קאסם האשם, חבר הפרלמנט, אמר כי פעילות ישראל בשטח נחשבת כתוקפנות חדשה הסותרת את כל הנורמות הבינלאומיות שאינן מאפשרות ל"כח כובש" לשנות מאפייני שטחים כבושים, ובאחריות הקהילה הבינלאומית לשים קץ להפרות והתקפות אלו. האשם קרא לשר החוץ של לבנון, הנמצא בעצרת האו"ם בניו יורק, להעלות את הנושא לדיון (אלנשרה, 21 בספטמבר 2023).

חשיפת שדה התעופה האיראני בדרום לבנון וביקורת על חזבאללה

◀ המידע שחשפה ישראל אודות קיומו של שדה תעופה איראני בדרום לבנון,¹ המשיך להעסיק את כלי התקשורת הלבנונים. היו אך כאלה שמתחו ביקורת על חזבאללה, שנמנע עד כה מהתייחסות ישירה לנושא. חלק ממתנגדי חזבאללה ניצלו זאת כדי לנגח את הארגון כחלק מהמאבק הפוליטי סביב משבר הנשיאות במדינה. להלן עיקרי הדיווחים:

◆ מקורות מקומיים מסרו שחרף שתיקת חזבאללה ופוליטיקאים לבנונים, שדה התעופה באזור אלג'בור בנפת ג'זין הוא עובדה קיימת. המקורות ציינו שאין זה משנה כמה מהומה יעורר הנושא, חזבאללה לעולם לא יוותר על שדה התעופה (לבנון דבייט, 19 בספטמבר 2023).

◆ ערוץ אלחדת¹ פרסם תחקיר בנושא, בהסתמך על החשיפה הישראלית. הערוץ ציטט מקורות פוליטיים, שתיארו את לבנון כבת ערובה בידי חזבאללה. הם הוסיפו שחזבאללה משתמש בלבנון כקלף מיקוח בכל מצב של סכסוך בין איראן לישראל. הערוץ ציטט איש חזבאללה לשעבר, שטען שדבר קיומו של שדה התעופה ידוע לתושבי האזור. הוא הוסיף, שחזבאללה מגביל את חופש התנועה של התושבים המתגוררים בקרבת האזור, שבו שוכן שדה התעופה והאזור עצמו אסור לכניסת תושבים. הוא גם ציין שהתושבים חוששים לגורל בתיהם במקרה של הסלמה צבאית עם ישראל. יש לציין שתחקיר אלחדת¹ הציג את הממצאים בדגש על מחנה אימונים של חזבאללה, שכן מיקום שדה התעופה זהה למיקומו

¹ להרחבה אודות שדה התעופה האיראני, ראו פרסום מרכז המידע מ-14 בספטמבר 2023: "מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה (8-14 ספטמבר 2023)".

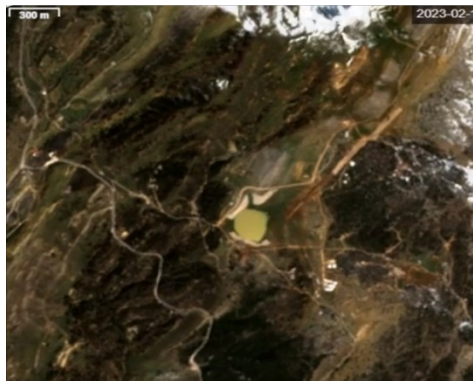
של מחנה האימונים של חזבאללה. התחקיר ציין, כי במקום נשמעים פיצוצים וכי מנהרות רבות נחפרו באזור (אלחדת', 19 בספטמבר 2023).

◆ **אילי מחפוצ'** (Elie Mahfoud) **מנהיג תנועת השינוי**, הצהיר, לאחר פגישה עם **סמיר ג'עג'ע**, **מנהיג מפלגת הכוחות הלבנונים**, כי לבנון הינה המדינה היחידה הנשלטת על ידי איש דת (חסן נצראללה) הנשמע לפקודות מדינה זרה (איראן) ואיש דת זה מנהל ארגון חמוש הפועל להקמת שדה תעופה (חשבון טוויטר @lebanosnews, 20 בספטמבר 2023).

אילי מחפוצ', מנהיג תנועת השינוי
(חשבון טוויטר @lebanosnews, 20 בספטמבר 2023)

◆ חשבון הטוויטר @Lord שיתף סרטון של חברת צילומי הלווין Sentinelhub המציג את שלבי הבנייה של שדה התעופה מ-11 באוקטובר 2022 ועד היום, בציינו כי שדה התעופה נראה אמיתי. עוד מצוין כי אורכו של שדה התעופה הוא 1.2 ק"מ והוא ממוקם בסמוך לכפר חונה בנפת ג'זין (חשבון הטוויטר @Lord, 15 בספטמבר 2023).

תמונה סרטון חברת Sentinelhub
(חשבון טוויטר @Lord, 15 בספטמבר 2023)

סימון הגבול היבשתי ישראל-לבנון

◆ פיליפ אבו עקל, כתב אתר החדשות יסי בבירות, דיווח על המשך המגעים לסימון הגבול היבשתי בין ישראל ללבנון בתיווכו של עמוס הוכשטיין, מתאם נשיא ארה"ב לביטחון האנגריה, שאמור לבקר בלבנון בתחילת

אוקטובר 2023. לדבריו, הוכשטיין יידע את נביה ברי, יו"ר הפרלמנט, על כך שממשל ביידן קיבל החלטה לפתור את סוגיית הגבול היבשתי וכי גם מפקדת יוניפי"ל מודעת להחלטה זו. על פי מספר דיווחים, הבטיח ברי להוכשטיין שניתן יהיה להגיע להסכם במהירות, בדומה להסכם שהושג בנוגע לגבול הימי. זאת, בתנאי שארה"ב תפעיל לחץ על ישראל כדי שהיא תיענה לעמדת לבנון בנוגע לנקודת המחלוקת B1 בראש הנקרה, שהינה בעלת חשיבות מכרעת בתיחום הגבול הימי והיבשתי כאחד. העיתונאי ציין שעמדתו של ברי תואמת לעמדת הוכשטיין לפיה מתכוונת ארה"ב ליישב את סכסוך הגבול היבשתי עד סוף השנה על פי טיטת המתווה שגובשה על ידי מחלקת המדינה. מקורות אמריקאים אינם מוציאים מכלל אפשרות הסכם כולל המבוסס על הגבולות שנקבעו בשנת 1923 על ידי הוועדה הצרפתית-בריטית, כפי שהוכר בהסכם שביתת הנשק מ-1949. עוד צוין שחזבאללה פועל לניסוח טיטת הסכם מסגרת משלו לתיחום הגבול היבשתי תוך שימוש בנקודות הגבול השנויות במחלוקת על "הקו הכחול" כבסיס לדיונים (איסי ביירות, 20 בספטמבר 2023).

◀ נביה אלברג'י, פובליציסט באלדיאר (המזוהה עם חזבאללה), פרסם מאמר דעה המתנגד לתוכנית הוכשטיין הכוללת אמירות אנטישמיות. לדברי אלברג'י אי אפשר להאמין להוכשטיין מכיוון שהוא הגדיר את לבנון כ"טעות היסטורית". כמו כן הוכשטיין חרד מישראל המונעת על ידי "אובססיה תנ"כית" ו"מדיניות היסטורית". לכן המטרה האמיתית של הוכשטיין היא החלשת חזבאללה ופירוק הארגון מנשקו (אלדיאר, 19 בספטמבר 2023).

חזבאללה

◀ בנאום שנשא **נעים קאסם, סגן מזכ"ל חזבאללה**, בטקס סיום בתי הספר של חזבאללה בביירות, ציין כי תמה התקופה שישראל הייתה יכולה לפגוע בחיי לבנונים ללא תגובה. הוא הדגיש שכל מי שמטיח האשמות בחזבאללה בקשר לכוח הצבאי שלו מנסה להסתיר את חולשתו הפוליטית בבחירות לנשיאות. קאסם גם תקף את כל מי שתובע לפרק את חזבאללה מנשקו בציינו כי בכך הוא פותח את דלתה של לבנון בפני תוקפנות ישראל (אלמנאר, 16 בספטמבר 2023).

נעים קאסם, סמזכ"ל חזבאללה (אלמנאר, 16 בספטמבר 2023)

פלסטינים בלבנון

המשך עימותים במחנה הפליטים עין אלחלוה

◀ נמשכת המתיחות במחנה הפליטים עין אלחלוה ונראה שלפי שעה המאמצים להשיג רגיעה, לא נשאו פרי. בניסיון להביא לרגיעה, התקיימה פגישה במטה המועצה המדינית של חזבאללה בין חסן חבאללה המופקד על התיק פלסטין בחזבאללה למשלחת פלסטינית בראשותו של עזאם אלאחמד, חבר הוועד הפועל של אש"ף, המופקד על ענייני הפלסטינים בלבנון (לבנון 24, 19 בספטמבר 2023).

◀ **זיאד אלנח'אלה, מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין**, נועד עם ג'מיל מזהר, סמזכ"ל החזית העממית לשחרור פלסטין. השניים דנו בהתחזקות "ההתנגדות" ביהודה ושומרון ובאירועים בעין אלחלוה לרבות השלכותיהם על סוגיית הפליטים הפלסטיניים (ערוץ טלגרם של זיאד נח'אלה, 15 בספטמבר 2023).

פגישה אלנח'אלה וג'מיל מזהר
(ערוץ טלגרם של זיאד נח'אלה, 15 בספטמבר 2023)

◀ בשולי העצרת הכללית של האו"ם, נפגש בניו יורק אבו מאזן, יו"ר הרשות הפלסטינית, עם נגיב מיקאטי, ראש ממשלת המעבר. השניים דנו ביחסים הפלסטינים-לבנוניים ובמצב בלבנון. אבו מאזן הדגיש את רצונו להשיג שקט במחנה הפליטים בתיאום עם ממשלת לבנון (ופא, 19 בספטמבר 2023).

אבו מאזן בפגישה עם נגיב מיקאטי (ופא, 19 בספטמבר 2023)

לבנון פנים

ירי על שגרירות ארצות הברית

◀ ב-20 בספטמבר 2023 בשעות הערב, בוצע ירי לעבר בניין שגרירות ארצות הברית בביירות. ג'ק נלסון, דובר השגרירות, מסר כי בוצע ירי מנשק קל בקרבת בניין השגרירות וכי לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. לפי שעה אף גורם לא קיבל אחריות לביצוע הירי. שלטונות לבנון פתחו בחקירה (AP, 12 בספטמבר 2023)

הבחירות לנשיא לבנון

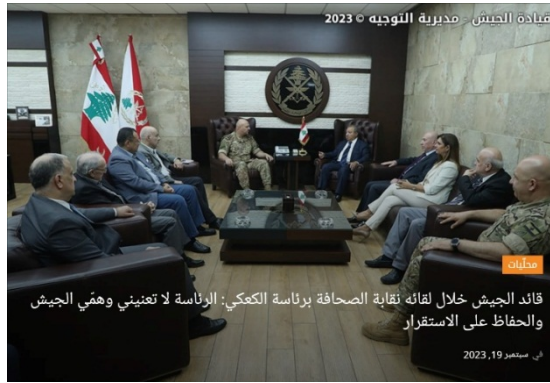
◀ למרות מאמצי ז'אן-איב לה דריאן, השליח הצרפתי, ונביה ברי, יו"ר הפרלמנט, הפתרון למשבר הנשיאות לא נראה באופק.

◀ נראה שחזבאללה ואמל עדיין מאוחדים בתמיכתם בסלימאן פרנג'יה כמועמד לנשיאות. על רקע זה, ביקר מחמד רעד, ציר הפרלמנט מטעם חזבאללה, את סלימאן פרנג'יה ומסר לו אגרת מהנהגת חזבאללה המבטיחה לו שהנו המועמד היחיד של חזבאללה לנשיאות (אלג'מהוריה, 15 בספטמבר 2023). עוד נמסר שסלימאן פרנג'יה נפגש מספר פעמים עם חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה. נמסר שבפגישות ביקש פרנג'יה מנצראללה להתחשב בו בניסיונות להשגת הסדר בסוגיית הבחירות לנשיאות כך שהוא יוכל לשרת את האינטרס הלאומי (אלג'דיד, 14 בספטמבר 2023).

פגישת חסן נצראללה סלימאן פרנג'יה (אלג'דיד, 14 בספטמבר 2023)

◀ הגנרל ג'וזף עון, מפקד צבא לבנון, ערך פגישה עם חברי אגודת העיתונאים וענה על שאלותיהם. בין השאר הוא התייחס לאירועים במחנה הפליטים עין אלחלוה ולסוגיית הנשיאות. הוא הדגיש שאין בכוננת הצבא להיכנס לתוך מחנה הפליטים. כמו כן הוא הצהיר שאין לו שום עניין במועמדות לנשיאות ודאגתו היחידה היא הצבא ושמירה על היציבות (אלשרק אונליין, 19 בספטמבר 2023). יצוין כי בעבר פורסם במספר כלי תקשורת כי ג'וזף עון שוקל להציג את מועמדותו כנשיא.

הגנרל ג'וזף עון עונה לשאלות העיתונאים (אלשרק און ליין, 19 בספטמבר 2023)

לבנון חוץ

◀ נגיב מיקאטי ראש ממשלת המעבר, נפגש עם אנטוניו גוטרש, מזכ"ל האו"ם, בניו-יורק. מיקאטי הודה לגוטרש על תמיכת האו"ם בלבנון. הוא קרא להגביר את התמיכה הכספית בלבנון ולתמוך בלבנון כדי להפסיק את "ההפרות הישראליות של הריבונות הלבנונית" (חשבון טוויטר של לשכת ראש ממשלת המעבר, 19 בספטמבר 2023).

פגישת נגיב מיקאטי עם מזכ"ל האו"ם
(חשבון טוויטר של לשכת ראש ממשלת המעבר, 19 בספטמבר 2023)